

ความสำคัญและที่มา ผู้ป่วยเอดส์ที่มีการติดเชื้อตับอักเสบบีร่วมด้วยก็จะมีอาการดำเนินโรคที่รุนแรงกว่าผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี ดังนั้นการป้องกันการเกิดโรคด้วยการให้วัคซีนจึงมีความจำเป็นในผู้ป่วยกลุ่มนี้ จากหลายการศึกษาก่อนหน้านี้พบว่าอัตราการตอบสนองต่อวัคซีนตับอักเสบบีในผู้ป่วยเอดส์ค่อนข้างต่ำ ผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัส จนทำให้ระดับไวรัสเอดส์ในเลือดลดลงจนตรวจไม่พบ และทำให้ภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้นจนเป็นปกติได้ ผู้ป่วยกลุ่มนี้อาจมีการตอบสนองของภูมิคุ้มกันต่อวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบีดีขึ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอัตราการตอบสนองของภูมิคุ้มกันต่อวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบีของผู้ป่วยเอดส์ที่ตอบสนองต่อการรักษาด้วยยาต้านไวรัสและ CD4 อยู่ระหว่าง 100 ถึง 500 เซลล์/ลบ.ซม.

รูปแบบการวิจัย การศึกษาเชิงพรรณนา

ระเบียบวิธีวิจัย ผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัส และมีการตอบสนองต่อการรักษา โดยวัดจาก HIV RNA อยู่ในระดับที่ตรวจไม่พบ (น้อยกว่า 50 copies/มล) และยังไม่มีการติดเชื้อตับอักเสบบี รับประทานวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบีโดยวิธีฉีดเข้ากล้ามเนื้อในวันที่ 0, 30, 180 ตามลำดับ และวัดระดับภูมิคุ้มกันต่อโรคตับอักเสบบีหลังจากฉีดวัคซีนเข็มสุดท้าย 1 เดือน

ผลการวิจัย มีผู้เข้าร่วมการศึกษาจำนวน 28 ราย อัตราการตอบสนองต่อวัคซีนเท่ากับร้อยละ 71.4 พบว่าผู้ป่วยที่ตอบสนองต่อวัคซีนจะมีค่า CD4 ที่ 1 เดือนหลังฉีดวัคซีนครบสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ตอบสนองต่อวัคซีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.035$) และพบว่าผู้ป่วยที่ได้รับยา efavirenz เป็นส่วนประกอบในยาต้านไวรัสมีการตอบสนองที่ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ยานี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.030$) โดยที่กลุ่มที่ได้รับยา efavirenz มีแนวโน้มว่าจะได้รับยามานานกว่าและมีค่า CD4 ที่สูงกว่าแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างผู้ป่วยเอดส์ที่มี CD4 น้อยกว่า 350 เซลล์/ลบ.ซม. และมากกว่า 350 เซลล์/ลบ.ซม. ไม่พบว่ามีผู้ป่วยรายใดมีระดับ HIV RNA สูงขึ้นภายหลังฉีดวัคซีนครบ และไม่พบผลข้างเคียงที่รุนแรงจากการฉีดวัคซีน

สรุป การตอบสนองต่อวัคซีนป้องกันโรคตับอักเสบบีในผู้ป่วยเอดส์ที่มี HIV RNA อยู่ในระดับที่ตรวจไม่พบ อยู่ในระดับดี

Background Acquired immunodeficiency syndrome patients who have HBV infection always have more adverse clinical course than seronegative patients. Prevention by immunization is mandatory in this group. Several studies found that immunological response to hepatitis B vaccine in AIDS patients was lower than normal population. AIDS patients with undetectable plasma HIV RNA after receiving antiretroviral therapy should have a restoration of the immune response. These group of patients may have an immunological response to hepatitis B vaccine

Objective To study the immunological response of hepatitis B vaccine in AIDS patients with virological response to highly active antiretroviral therapy

Design Descriptive study

Study and Methods AIDS patients who had already had virological response to antiretroviral therapy and had no immunity to hepatitis B virus were receive three doses of intramuscular hepatitis B vaccine on day 0, 30, and 180 respectively. Anti-HBs antibody level was measured one month after complete immunization

Result 28 AIDS patients with virological response were included. The response rate was 71.4 percent. The vaccine responders had significantly higher CD4 count at one month after complete immunization ($p = 0.035$). The patients who had efavirenz in part of their antiretroviral regimen have better response than those who did not have it ($p = 0.030$). This group of patients had received a nonsignificantly longer duration of treatment and higher CD4 count than the other group. There are no statistical difference in response between the patient who had CD4 count less and more than 350 cell/mm^3 . No severe adverse reaction was from immunization was observed.

Conclusion AIDS patients with undetectable plasma HIV RNA have a good immunological response to hepatitis B vaccine